

(nastavak sa 5. strane)

nosti i ZATVORENOST prema prevaziđenom jeste prava demokratija, jeste ono za šta jesam. Nisam za svestranu otvorenost, nisam za to da otvorim kapije IZA NAS, kapije za čije smo se zatvaranje borili.

Karakteristično je da se za otvaranje ovih kapija upravo bore liberalisti. Zašto? Zato jer to predstavlja njihovu šansu da se idejni nivo vrati na njihove narodnjačke, prosvetarsko-čitaoničke, panslovenske i anarhohumanistične pozicije.

I zato liberalistima njihovo „najslađe veče“, a nama naša najgorča zora, jer je ZORA.

O JEDNOM PISCU, JEDNOJ DRAMI I NJENOJ SCENSKOJ REALIZACIJI

o problemu nesaradnje, odnosno saradnje pisca i kritičara. Oni kritičari koji se, sem u polemici oko nekoliko problema i „problema“, angažuju i na ocenjivanju dela i pisaca ipak jesu samo sveci sa tercijama kojima mere da li to i to delo odgovara njihovim kriterijumima. Delo zbog kojeg je njegov autor prošao bezbroj vrlo poznatih i vrlo tipičnih peripetija, dok je ono ugledalo svetlo knjižarskog izloga. Ako je to normalno kada su u pitanju afirmisani, zreli književnici, ne bismo li debitantima mogli učiniti više od toga da njihove izdavačke pohvalimo ili pokudimo. Ne bi li trebalo tragati za još neukoričenim vrednostima, pisati o neobjavljenim delima isto onako kao i o objavljenim? Boriti se za situaciju u kojoj će kritičarova reč biti signal izdavačima, a ne akcija izdavača signal kritičarima, danas je veoma aktuelan zadatak.

Ako reč izdavač zamenimo sa reči teatar, onda smo odmah označili odnos prema dramskim piscima. Zato je više nego simpatičan gest Mirka Miloradovića koji je, nakon zatvorene probe predstave drame *Opasna voda*, napisao opširan prikaz u „Beogradskoj nedelji“, stvorivši već tada, više od mesec dana pre zvanične premijere, interesovanje za ovaj tekst i njegovog autora *Stobodana Stojanovića*. Osećajući obaveznu da o drami *Opasna voda* govornim opširnije i u sklopu jedne obimnije studije o posleratnoj domaćoj drami, želim da bez ikakvog preferiranja svestan težiše ovakve konstatacije, kažu: „Opasna voda“ je za našu posleratnu dramaturgiju ono što je u određenom trenutku bilo „Daleko je sunce“ za posleratni roman. Kada to govorim, mislim na integralni tekst drame objavljen u prva dva priloga „Polja“, jer je reditelj Vasilije Popović sa prethodne hrabrosti tekstuelno izmenio treći čin, tako da on u realizaciji Beogradske dramske družine „A“ više liči na intelektualizirani kabaretski program nego na finale jednog snažnog i nesvakidašnjeg poetskog govora na temu za koju se, kako kaže Milosav Mirković, za sada radije jagme reporteri no dramski autori. Steta je to, s obzirom na izvanrednu kreaciju Radeta Markovića i (ako apstrahujemo trećinu prvog čina) Pavla Minčića. Publika sastavljena uglavnom od znalaca pozorišta i mladih intelektualaca, dakle publika koju je teško „zagreјјati“, aplaudirala je više puta glumcima na otvorenoj sceni, a što je još značajnije, verbalno kontaktirala sa kreatorima, „mešala“ se u program, negodovala, povladivala, saglašavala se, pa i plakala.

Ako se i za jednu posleratnu domaću dramu treba zaloziti, ako treba apelovati na sva pozorišta u zemlji da je stave na repertoar, onda je to, iz razloga koji su lako shvatljivi svakome ko pro-

Udruženje književnika Srbije dostiglo je cifru od oko 270 članova. Namerno ne kažem pisaca. 270 PISACA nema u čitavoj Evropi. Mislim da je sazešlo vreme da se ukini svi formalni kriterijumi za uclanјјavanje, jer stvarni kriterijumi više ne postoje, i da se ubuduće uclanјјuje PO ZELJI, ili da se umesto sadašnjeg udruženja formira više njih, a kriterijum da bude OPREDELJENJE.

Tomislav KETIG

ALLEN GINSBERG

NA APOLLINAIREOVOM GROBU

Posetio sam Père Lachaise da bih potražio ostatke Apollinairea dana kada se predsednik USA pojavio u Francuskoj zbog velike konferencije šefova država tako i neka bude aerodrom kod plavog Orliya prolećna svežina u vazduhu iznad Pariza

Eisenhower je doleteo sa svog američkog groblja a nad grobovima punim žaba na Père Lachaiseu neka stvarna izmaglica debela kao dim marihuane

Petar Orlovski i ja koračali smo lako kroz Père Lachaise i obojica smo znali da ćemo umreti

te smo se držali za prolasne ruke usred te velegradske minijature večnosti

drumovi i semafori stene i humovi i imena na svačijoj kući tražeći izgublenu adresu jednog poznatog Francuza iz Praznina da bi naplatili svoj nežni zločin poštuovanja njegovom beznađežnom menhiru

i da bi postavio moje prolazno američko Urlikanje na vrh njegovog mirmog Kaligrama

da bi čitao između stihova X-zracima Pesnika kao što je on po nekom čudu čitao sopstvenu smrtnu liriku u

Seni nadam se da će neki diviji djakon položiti svoj pamflet na moj grob da bi mi ga Gospod čitao u hladnim zimskim noćima na nebu

naših ruku nema već na tom mestu moja ruka sada piše u jednoj sobi pariskog Git-le-Coeura

Ah Guillaume kakav si brušeni kamen imao u mozgu šta je sve smrt prošetao sam celim grobljem pa ipak nisam mogao da ti nadjem grob šta si mislio sa tim fantastičnim zavojem

na lobanji u svojim pesmama

O svećana zaudarajuća smrtna glavo šta imaš da kažeš ništa a to jedva da je odgovor

Ne možeš da uguraš auto u grob od šest stopa mada je univerzum dovoljno veliki za svašta

univerzum je groblje i ja šetam unaokolo sam znajući da je Apollinaire bio u istoj ulici pre 50 godina njegovo ludilo je samo iza ugla a Genet je s nama kradući knjige Zapad je opet u ratu i čije će lucidno samoubistvo postaviti sve u red

Guillaume Guillaume kako ti zavidim na slavi na tvom poznavanju američkog pisma

tvoja Zona sa svojim dugim luckastim stihom gluposti o smrti izidji iz groba i govori kroz vrata mog duha objavi nove serije slika okeanski haikus plave taksi-kabine u Moskvi crnačke statue Bude

moli se za mene na gramofonskoj ploči iz tvog ranijeg postojanja dugim tužnim glasom i strofama duboke slatke muzike tužne i krestave kao Prvi svetski rat

pojeo sam plave šargarepe koje si mi poslao iz groba i uvo Van Gogha i mantijačno peyoti Artauda

i zakoračicu ulicama Njujorka u crnom ogrtaču francuske poezije improvizirajući naš razgovor sa Père Lachaiseu kao i sledeću pesmu koja uzima svoju inspiraciju od svetlosti što se rasplodjuje u tvom grobu

II

Ovde u Parizu ja sam tvoj gost O prijateljsko prividjenje odsutna ruka Max Jacoba

Picasso je mladosti koji mi donosi tubu sa Mediterana poslužujući u starom crvenom banketu Rousseaua pojeo sam njegovu violinu

velika zabava u Bateau Lavoire koja se ne spominje u priručnicima o Alžiru

Tzara u Bulonjskoj šumi objašnjava alhemiju mitraljeza kroz kukanja kukavice

plakao je prevodeći me na švedski doteran u ljubičastoj mašni i crnim pantalonama

neka slatka purpurna brada koja je izlazila iz njegovog lica kao mahovina koja visi sa zidova anarhizma

govorio je bez prestanka o svojim sudjama sa André Bretonom kome je on jednom pomogao da podseče svoj zlatni brk stari Blaise Cendrars primio me je u svoj studio i govorio dosadno o beskrajnoj dužini Sibira

Jacques Vaché me je pozvao da pregledam njegovu užasnu kolekciju pištolja

jadni Coteaux rastužen jednom čudesnim Radiguetom na njegovoj poslednjoj misli izgubio sam svest

Rigaud sa pismom kao uvod u smrt

a Gide je slavio telefon i druge značajne izume

...voici le temps
Ou l'on connaitra l'avenir
Sans mourir de connaissance

složili smo se u principu mada je on ogovarao bleđo-žuti donji veš

već zbog svega toga on je pio duboko iz trave Whitmana i bio je u intrizi sa svim ljubavnicima po imenu Kolorado

prinčevi iz Amerike dolazili su sa punim pregrštima šrapnela i bezbola

O Guillaume izgleda tako lako oboriti svet tako lako jesi li znao da će veliki politički klasičari provaliti na Montparnasse

bez ijedne grančice sa proročkog lovorovog venca koja bi im ozelenila čela

nijedan damar zelenog pod njihovim uzglavljem nijedan ostavljen list od njihovih ratova — Majakovski je došao i pobunio se

III

Vratio sam se seo na jedan grob i zagledao se u tvoj grubi menhir parče teškog granita kao nezavršeni phallus

krst koji vene u steni 2 pesme u kamenu jedno Coeur Renversée a drugo Habituée vous comme moi A les prodigues que j'annonce Guillaume Apollinaire de Kostrowitski

neko je postavio teglu od džema sa jaglacem i 5 dolara i 10 centi nadrealistički tip keramičke ruže

srećni mali grob sa cvetom i oborenim srcem ispod prijatnog mahovinastog drveta pod kojim sam sedeo zmiјјjasto stablo

letnje granje i lišće kišobran iznad menhira a tamo nikoga Et quelle voix sinistre ulule Guillaume qu'es-tu devenu

njegov sused s druge strane je jedno drvo a tamo ispod ukrštene kosti na gomili i možda žuta lobanja

naštampane pesme Alkoholi u mom džepu a njegov glas u muzeju i jedna vlastita parcela od šest stopa i sada neka stopala koračaju šljunkom

sredovečni čovek prilazi da se zagleda u ime i da produži ka zgradi krematorijuma

isto nebo se vrti između oblaka kao mediteranski dani na Rivijeri za vreme rata

pijući zaljubljenog Apolona jedući slučajni opijum on se bio urazumio

neko je morao da oseti šok u Saint Germainu kada je on izašao Jacob i Picasso kašljali su u mraku

jedan nerazvijeni zaju a lobanja položena mirno na neku postelju ispružen debeljuškasti prsti tajna i ego prohvajali

odzvanja neko posmrtno zvono sa zvonika niz ulicu ptice cvrkuću u krošnjama kestena

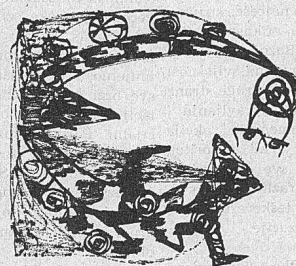
u blizini počiva porodica Bremont Hristos visi sa velikim seks-grudima nad njihovim grobom

cigareta mi se dimi na kolenu i puni stranicu dimom i plamenom jedan mrav trči po rukavu unene kosulje drvo na koje sam se naslonio polako raste

žbunje i granje koje djiklja po grobovima jedna svijena paučina svetluca na granitu

ja sam zakopan ovde i evo me gde sedim kraj mog groba pod jednim drvetom

Sa engleskog preveo Bogomil ĐUŽEL

ALLEN GINSBERG (1926) — Najpoznatiji i najtalentovaniji pesnik mlade američke generacije tzv. „bitnika“. Stekao je glas svojom prvom knjigom „Urlikanje i druge pesme“, izdatom 1956. god.

U svom pesničkom razvoju prešao je više faza. „Do 1955. godine pisao sam poeziju adaptiranu iz proznih izvora — žurnala, oglasa oblikovanih u kratke stihove, prema američkom izgovoru, na koji sam naišao kod imaziniističkih preokupacija W. S. Williamsa. U San Francisku, dok sam bio nezaposlen, započeo sam da sledim svoju romantičnu inspiraciju — hebrejsko-melviški bardski stih.“ kaže on o sebi.